

M ostohán bánik az utókor az ősökkel. Valakit kiragad a történelem hordalékából, letisztogatja, kiszínezi, vitrinbe, esetleg szobortalapzatra teszi, mást pedig alig méltat figyelemre, vagy felületesen ítélve teljesen rosszul értéke- li. Számos példát említhetnénk mindkét esetben, de elé- gedjünk most meg csak Aidinger Jánossal, akiről Szirtes Gábor kutatásai nélkül alig tudnánk valamit.

Aidinger János 1846-ban egy régi pécsi iparoscsaládban látta meg a nap- világot. A rokonságtól nem állt távol a politika, hiszen Pál nagybátyja éppen az 1848-as forradalom idején már betöltö- te a pécsi polgármesteri tisztséget, mindvégig kitartott a szabadságharc mellett, és ezért el is ítélték a bukást követő időkben. A Ferenc József nevé- hez fűződő furcsa konzolidáció része- ként a nagybácsit végül rehabilitálták, így ez az eset nem hátráltatta az ifjú rokon karrierjét.

szerint Aidinger nem tartozott a köny- nyű esetek közé, életvidám, bonviván természete keveredett a nagyon erős akarattal. Személyi politikája, konfron- tatív magatartása sok ellenséget szer- zett neki a hosszú pályafutása idején, de még ellenfelei sem tagadták vezetői alkalmasságát.

Aidinger tevékenysége a kutatások alapján kettős megítélés alá esik. Egyik részről a város közúthálózata komolyan bővült, a kövezett utak aránya egyre nőtt. Különösen igaz volt ez Ferenc

ből söpörte le a javaslatokat az asztalról, így a külvárosok és a vasútállomás nehéz megközelíthetősége továbbra is megmaradt. A hiányok között kell emlí- teni, hogy a városi közvilágosítást szol- gáltató légszeszgyárat sem vette kezébe a város, amikor alkalma lett volna rá, ez pedig évről évre súlyos terhet rótt a város költségvetésére.

nnél súlyosabban nyomnak a latban Aidinger áldásos tettei. Az ő idejében létesült a Tettyei vízmű, amely 1892-től biztosította a város számára a folyama- tos, egészséges vízszolgáltatást, miután az előző évi tízfusznak sokan estek áldo- zatul a város lakói közül. Aidinger szá- mára az ipar és az agrárium támogatása volt a legfontosabb program. Ennek köszönhető, hogy 1888-ban egy ilyen jel- legű kiállitásnak adott otthont a város. A kultúrával is intenzíven foglalkozott a polgármester, évtizedeken keresztül a Pécsi Dalárda és a Mecseki Természetjáró Szövetség elnöke, és neki köszönhetően nyitotta meg kapuit a Pécsi Nemzeti Színház 1895-ben.

Egy évvel később befejezte munkáját a város élén, ebben szerepet játszhatott, hogy 1896. június 30-án felrobbant a lőpor a városháza aljában működő Köszl János fűszerkereskedő boltjában, és a detonációban Aidinger is megsebe- sült. Élete utolsó évtizedében a nagypo- litikában tevékenykedett, a Szabadelvű Párt támogatásával bekerült a parla- mentbe, ahonnan csak az 1905-ös választás kudarca után vonult vissza. Utolsó hónapjait nagykozári birtokán töltötte gazdálkodással, és hatvanéves korában itt érte a halál Pécs egykor nagyhatalmú polgármesterét, a szebbik nem őszinte tisztelőjét.

LEJEGYZETTE: DR. VARGA SZABOLCS

Egy pécsi nábob:

Aidinger János polgármester (1846–1906)

Aidinger tősgyökeres pécsinek szá- mított, hosszabb időre soha nem hagyta el szeretett városát. Középkiskoláját is itt végezte a ciszterciek gimnáziumá- ban, majd miután egy kitérőt téve meg- próbálkozott a rendbe való belépéssel és egy évet novíciusként el is töltött, a jogi pályára lépett, és a püspöki joglíce- umban végezte el tanulmányait. 1869- ben, alig huszonhárom évesen aljegyző- ként kezdett dolgozni a városi közigaz- gatásban, és hat év múlva már polgár- mesterként üdvözölhette Pécs népe. Aidinger 1881-ben ért fel a politika csú- csára, mikor harmincöt évesen megkap- ta a királyi tanácsosi kinevezést, ami ekkor már nem járt országos politikai befolyással, ám óriási presztízszt jelen- tett a viselőjének.

A 19. század vége a magyar történe- lem egyik legpezsgőbb időszakának szá- mít, amikor hatalmas átalakuláson ment keresztül az ország. Aidinger éppen ebben az időszakban, 1875–1895 között dolgozott polgármesterként, és érdeklődése, habitusa, politikai elkép- zelése erősen befolyásolták a városfej- lesztés folyamatát. Ezalatt vált döntően magyar nyelvűvé az addig erősen multi- etnikus Pécs. A korabeli beszámolók

József pécsi látogatásainak idején (1880, 1891, 1892), amikor a szemtanúk sze- rint látványosan újjaltak meg a legforgal- masabb útvonalak. „Míg gyermekkorom- ban Pécs járhatatlan útjairól, lehetetlen járdáiról volt nevezetes, minden újabb királylátogatást újabb útvonalak aszfalt- tal való burkolása előzte meg, ami akko- riban még nagy szó volt” – idézi fel Lenkei Lajos a visszaemlékezéseiben. Szintén erre az időszakra esett a vasúti közlekedés megindulása is a térségben, miután 1882-ben megépült a Pécs– Budapest közötti sínpár. A megvalósítás során kiderült, hogy a baranyai megye- székhelyet sajnos nem kívánták csomó- ponttá fejleszteni, és Aidingernek sem volt ereje egy jobb pozíciót kiharcolni. E rossz döntés következményeit sajnos máig érzi a város. Még inkább az ő számlájára írható, hogy a nagy kiterjedé- sű városban nem épült ki az elővárosi vasút, mivel személyes érdektelenség-

A neves elődeink rovat megjelenését a Grawe Életbiztosító Zrt. támogatja

www.grawe.hu